

Väg till sydväxtberget

16 km från Sundsvall; åk Sidsjövägen från Sundsvall till Viforsen. Fortsätt ytterligare cirka 2.7 km mot Matfors och bergsbranten ligger på höger sida innanför busshållsplatsen, strax före en svag högerkurva.

Området kring Marmen är en gammal kulturbygd som var bebyggd redan under tidig järnålder och här finns mängder med fornlämningar. I västra Mälsta ligger Måle jättes grav, ett sägenomspunnet stort runt röse på ett höggravfält. En av Medelpads arton runstenar finns i Mälsta by.

I Vävsta ligger Vias grav, en triangulär stensättning med två resta hörnstenar.

Norr om Tuna kyrka, ovanför Runsviks skola, ligger ett av de bästa exemplen i Medelpad på en fullständig större järnåldersgård. Man kan se rester av fyra husgrundsterrasser och gamla odlingsytor. Runt husgrunderna ligger ett 30-tal synliga gravar, däribland en storhög och en kvadratisk stensättning. Gården var aktiv under 1000 år fram till 1050 e Kr. Man hade boskap som gav gödsel till odlingsarna, jagade älg, fångade säl och fiskade. Män-

niskorna som levde handlade med järn och pälskinn och fick i utbyte brons, silver och guld från romerska riket.

I Tuna kyrka finns en runsten inmurad i korväggen. Längs den gamla vägen till Tuna kyrka finns en gammal kolerakyrkogård.

Natur

I Mälsta, på norra sidan av sjön Marmen, ligger ett fint litet sydväxtberg aldeles intill vägen. Nedanför en brant och sydostvänd klippvägg finns en hassellund med vacker vårflorea och förekomst av sällsynta svamparter. Här finns också en av de nordligaste växtplatserna i landet för den sällsynta nässelklockan. Andra arter är lönn, blåsippa, vitsippa och liljekonvalj. Under hasselbuskarna växer sydliga svampar som hasselriskarna och en del tryffelarter.

Norr om Mälsta finns flera fina strövstigar.